

Torakotomie na emergentním oddělení (Emergency Department Thoracotomy) indikace, operační technika

F. Vyhnánek, M. Očadlík

Traumatologické centrum FNKV
Chirurgická klinika FNKV a 3 LF UK,
Praha

IX. Mezinárodní kongres úrazové chirurgie a soudního
lékařství LF MU a FN u sv. Anny, Brno, 14.-15.9.2017

Indikace EDT

Penetrující poranění srdce

Nitrohruční krvácení při penetrujícím poranění
plícního hilu a velkých cév

Otevřená masáž srdeční

Cross clamp descendentní aorty u hemoragického šoku
při rozsáhlém hemotoraxu nebo hemoperitoneu

Evakuace bronchovenózní vzduchové embolie

Současné indikace EDT

(multicentrické studie-Burlew,C.C., 2013)

Poúrazová komplikace	Typ poranění
Obnovitelná poúrazová zástava srdeční	Penetrující hrudní trauma s < 15 min. přednemocniční resuscitací
	Penetrující trauma mimo hrudník s < 5 min. přednemocniční resuscitací
	Tupé poranění s < 10 min. přednemocniční resuscitací
Poúrazová perzistující hypotenze (STK < 60 mmHg)	Srdeční tamponáda
	Krvácení do dutiny hrudní a břišní
	Krvácení na končetině a krku
	Vzduchová embolie

Kriteria EDT (Burlew. C:c., 2013)

- **Lokalizace a mechanismus úrazu**
- **Známky života zraněného na místě úrazu a při příjetí na emergentní oddělení TC**
- **Srdeční elektrická aktivita při torakotomii**
- **Zlepšení systolického krevního tlaku po naložení svorky na descendentní aortu**

Operační technika

- Levostranná anterolaterální torakotomie v 5. mezižebří
- Rozšíření doprava-clamshell incize
- Evakuace hematomu
- Dočasné x definitivní ošetření zdroje krvácení

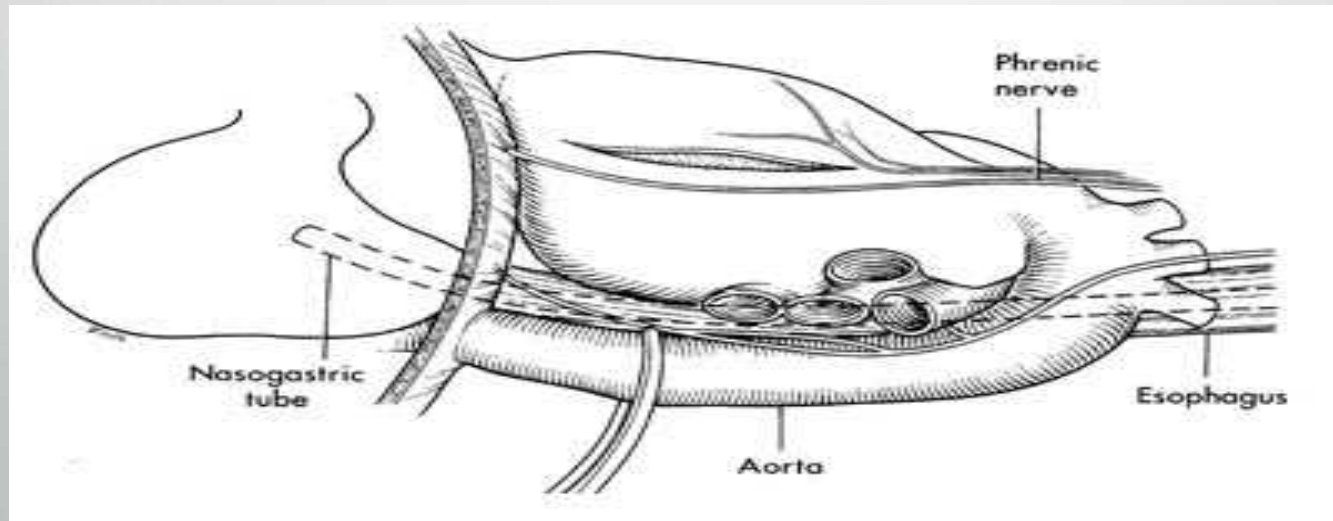
Operační technika-

(Narvestad, J.K., 2016)

6 TC	Anterolaterální (%)	Sternotomie (%)	Kombinace (%)	Clamshell (%)	Posterolaterální (%)
	54- 100	9-39	7-23	3-7	14

Clamp descendntní aorty- úvod

- Součást EDT u polytraumat
- Cíl : redistribuce krve do koronárních tepen,mozku a plic
- Doba naložení svorky-ideálně do 30 minut

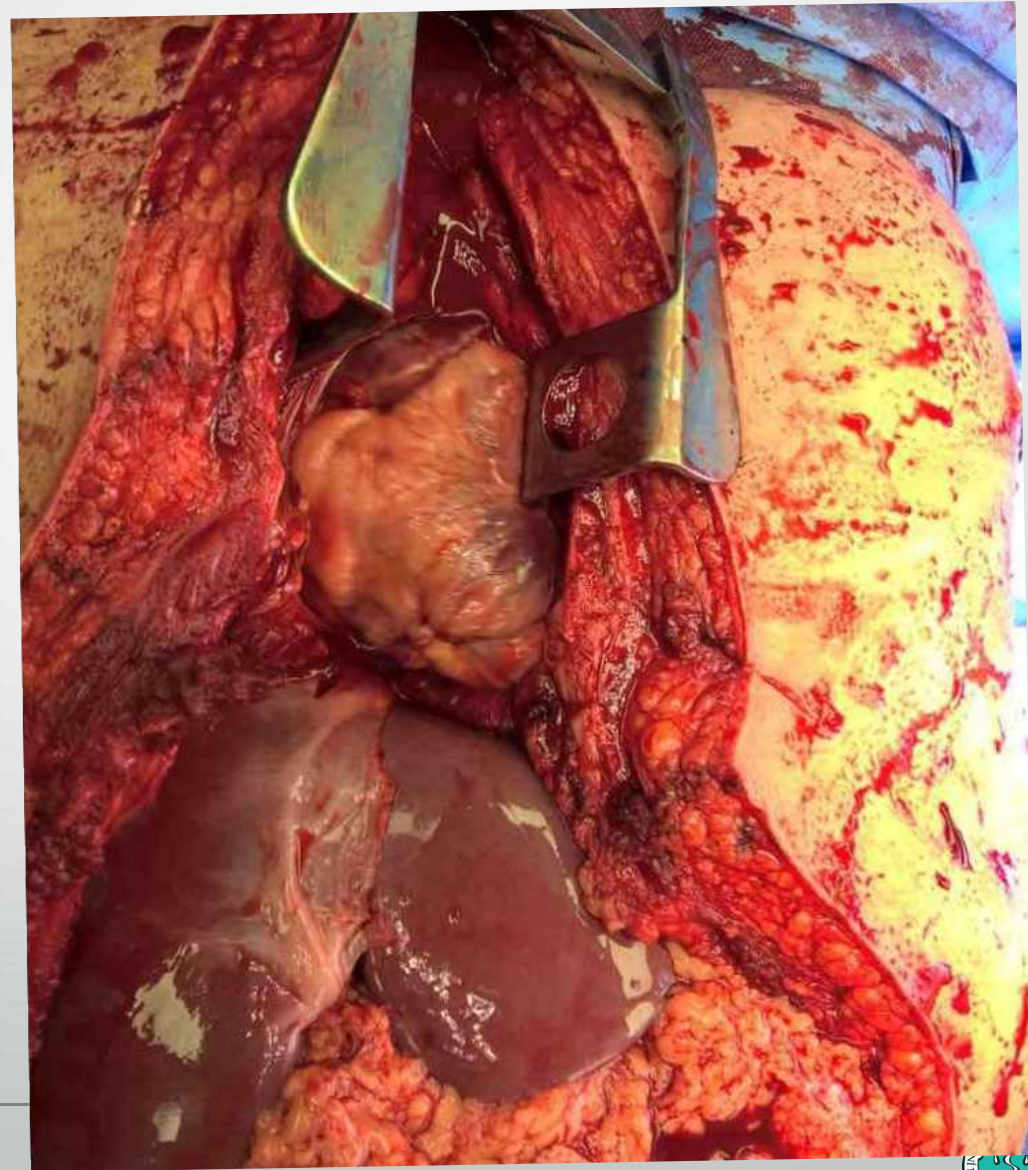
EDT a clamp descendní aorty-kdy ne????

- Tupé či pronikající trauma bez přítomnosti srdeční aktivity předhospitalizačně
- Tupé či pronikající trauma s KPR delší než 10 min. bez efektu předhospitalizačně
- Těžká kraniotraumata

EDT u torakoabdominálního poranění- clamp descendentní aorty

Bodné poranění jater a pravé srdeční komory (laparotomie a sternotomie)

EDT a clamp descendntní aorty-kdy ano???

- Trauma hrudníku a/nebo břicha s hrozící exsanguinací
- Řešení srdeční tamponády
- Přímá srdeční masáž
- **The decision to perform EDT should be made on a case-by-case basis because the literature demonstrates rare survival even in patients with relatively favorable parameters**
(American College of Surgeons Committee on Trauma)

Okamžitá torakotomie (EDT) tupé, penetrující poranění s DC technikou (TC FNKV, n= 28)

Typ poranění	Operační technika	Počet	Letalita
Tupé x penetrující břicha a torakoabdominální	Dočasný uzávěr hrudní aorty	10	6
Penetrující hrudníku	Lobektomie	2	
Tupé	Klínovitá resekce plíce	2	1
Tupé	Pneumonektomie	1	
Penetrující	Sutura srdeční svaloviny	10	4
Tupé	Sutura srdeční síně	3	
Celkem		28	11 (39%)

EDT s cross clamp descendní aorty v TC FNKV

	2012	2013	2014	2015	2016
Polytrauma	165	191	141	105	116
EDT + clamp aorty desc.	2	1	1	2	2
Exitus	1	1	1	2	1

Výsledky EDT (Burwel C.C, 2013)

Poranění	Počty přežívajících / celkový počet (%)
Srdce	96/ 612 (16 %)
Penetrující	283/ 2986 (10%)
Tupé	11 / 790 (1,4 %)

Kasuistika

- Pacient J.M.,rok narození 1952, přivezen leteckou ZS na UP FNKV dne 2.10.2013
- DG od ZS:střelné poranění kulovnicí v oblasti břicha supraumbilikálně
- Pacient již ZS intubován, na UPV,hemoragický šok,TK 60/40,P 140/ min.,po přeložení na místo UP zástava oběhu-resuscitace úspěšná
- Masivní objemová náhrada,podpora oběhu,zajištěn invazemi,podávány krevní deriváty

Kasuistika

- Převoz na urgentní sál, vstřel v oblasti supraumbilikální ve střední čáře, vystřel není
- Urgentní příčná laparotomie + SL, v DB velké množství krve, odhadem 4 litry, částečně odsáto
- Příčiny hemoperitonea: 1. lacerace sleziny - provedena splenektomie

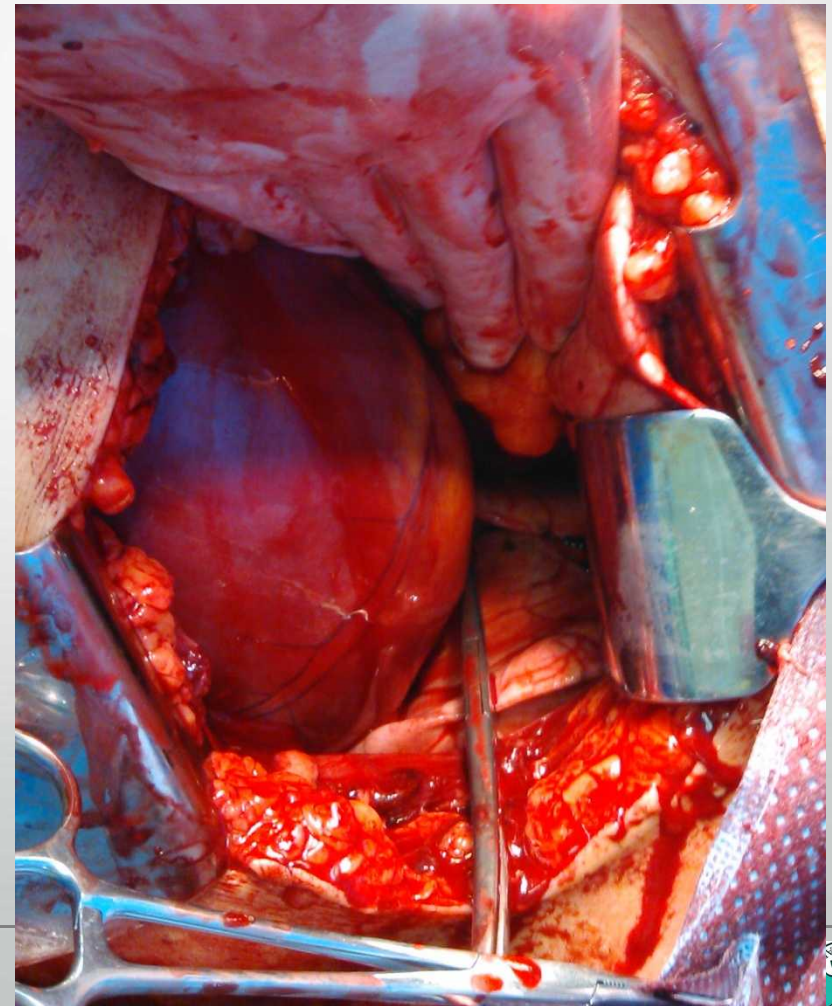
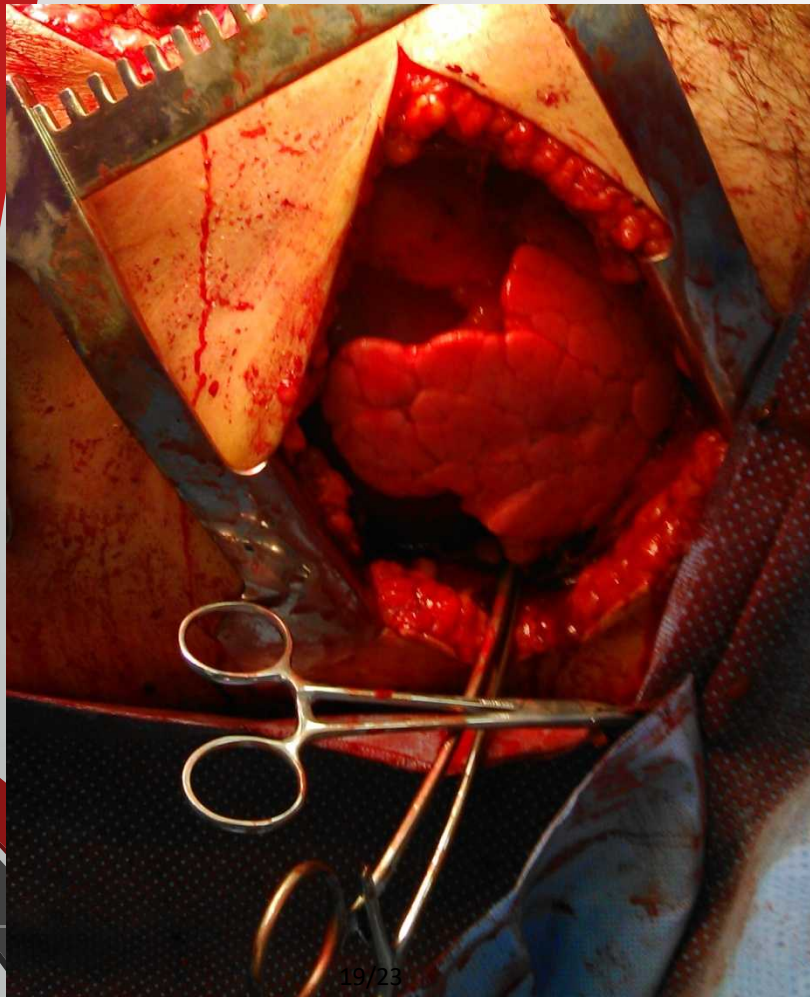
Kasuistika

- V průběhu splenektomie nová zástava oběhu s nutností KPR-nepřímá srdeční masáž , dokončena splenektomie + packing levé poloviny břicha
- Stav kritický , **indikována levostranná anterolaterální torakotomie k přímé srdeční masáži a naložení clampu na descendentní aortu**

Kasuistika

- Přímá srdeční masáž a naložení svorky na aortu úspěšné, obnovena akce srdeční
- Pokračujeme v revisi DB, příčina hemoperitonea č.2: leze v. renalis l. sin. a lacerace levé ledviny-nefrektomie l. sin.
- Příčina hemoperitonea č. 3: lacerace mesokolon a rozsáhlá devastace levé poloviny tračníku-diskontinuitní levostranná hemikolektomie, orální i aborální konce podvázány a ponechány v DB

EDT (clamp descendení aorty u masivního hemoperitonea u penetrujícího torakoabdominálního poranění)

Závěr

- Rychlá a správná indikace EDT většinou cestou urgentní levostranné torakotomie vyžaduje klinickou zkušenost s EDT včetně indikačního spektra .
- EDT je indikována u penetrujících poranění srdce, významného nitrohruďního krvácení u penetrujícího i tupého poranění, u rozsáhlého hemoperitonea, u přímé masáže srdeční a vzduchové embolie.

Závěr

V technice výkonu je vedle cíleného ošetření zdroje krvácení i cross clamping descendntní aorty. Naložení aortální svorky dočasně kontroluje zdroj krvácení pod uzávěrem a zvyšuje objem krevní nad uzávěrem aorty.

Procento přežití u EDT je vyšší u penetrujících poranění.

Děkuji za pozornost